

Кравцов Р. О.,
аспірант

Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро

Науковий керівник: Вареник В.М., к.е.н., доцент
Університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпро

СТРАТЕГІЧНА РОЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ КОРПОРАТИВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ОПЕРАЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ РИТЕЙЛУ

Сучасне управління діяльністю підприємства у ритейлі функціонує в умовах підвищеної мінливості, зростаючих логістичних витрат та посилення конкуренції. У таких умовах ключовим фактором ефективності стає цифрова трансформація, яка має системну природу та відіграє ключову роль у формуванні конкурентоспроможних моделей розвитку підприємств [1]. Попри активну цифрову трансформацію глобального ритейлу, у багатьох українських торговельних мережах досі спостерігається неконсолідованість інформаційних потоків, недостатня автоматизація ключових операцій та слабка інтеграція фінансових і операційних модулів [2]. Як зазначають дослідники, цифровізація бізнес-процесів є критичним елементом стратегії, оскільки забезпечує підвищення прозорості операцій і покращення якості управлінських рішень [3]. Неавтоматизовані процеси можуть генерувати найбільші витрати через помилки та затримки в операціях [4].

Метою дослідження є обґрунтування того, що стратегічна роль інтеграції корпоративних інформаційних систем (КІС) є визначальною для операційної стійкості ритейлу, а також визначення необхідності модернізації КІС для підвищення ефективності управління діяльністю підприємства в умовах цифрової трансформації.

Операційна ефективність торговельних мереж прямо залежить від узгодженої роботи бізнес-процесів, що охоплюють логістику, управління запасами та контроль якості. Аналіз українських ритейлерів (АТБ-Маркет, METRO Cash&Carry, Епіцентр К) показує, що значна частина втрат (до 30–40% операційних витрат) формується через неефективне управління ланцюгами постачання та відсутність інтегрованих ІС [5].

АТБ-Маркет та METRO Cash&Carry демонструють високий рівень інтеграції та працюють за сучасними стандартами ISO 22000/НАССР [6]. Натомість, компанія Епіцентр К, хоч і активно розвиває фреш-категорії, використовує окремі застарілі елементи КІС, зокрема систему «Potamus», що створює системні обмеження.

Оцінка цифрової зрілості (за 10-бальною шкалою) показує критичний розрив, який безпосередньо впливає на управління діяльністю підприємства. Дані наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Оцінка цифрової зрілості ритейлерів (10-бальна модель)

Сфера	АТБ-Маркет	МЕТРО Cash&Carry	Епіцентр К
Управління запасами	10	9	5
Контроль термінів придатності	10	9	4
Складська логістика	9	10	6
Інтеграція фронт-бек офісу	9	10	5
Цифрові НАССР-модулі	10	8	3
Мобільні термінали збору даних	9	10	6
Прогнозні моделі	8	9	5
Стандартизація бізнес-процесів	10	9	6
Автоматизація ротації	10	9	3
Аналітика та звітність	8	9	6

Низький рівень інтеграції КІС в Епіцентрі К, який проявляється у найнижчих балах у сферах контролю термінів та автоматизації ротації, призводить до фрагментованості бізнес-процесів та високого операційного ризику. Неінтегрована ІС не підтримує ключові модулі (автосписання, прогнозування), що обмежує можливості оперативного управління і призводить до того, що втрати у фреш-категоріях вищі на 35–60% порівняно з автоматизованими мережами. При цьому 54% світових ритейлерів вже використовують алгоритми машинного навчання для прогнозування попиту, що підкреслює стратегічне значення інтеграції КІС [7].

Проведений аналіз підтверджує, що ефективне управління діяльністю підприємства в умовах цифрової трансформації вимагає системної інтеграції КІС. Для мінімізації операційного ризику та забезпечення стійкості необхідно здійснити модернізацію внутрішньої ІС (заміна або розширення функціоналу Potamus) та впровадити:

1. Автоматизовані модулі контролю термінів придатності та FEFO-ротації.
2. Цифрові процедури приймання товару з використанням мобільних сканерів.
3. Єдину систему внутрішньої аналітики для прийняття рішень на основі даних.

Лише за умови глибокої інтеграції фінансових, логістичних та операційних даних підприємство може забезпечити свою конкурентоспроможність.

Список використаних джерел

1. Schwertner, K. (2017) Digital transformation of business. *Trakia Journal of Sciences*, 15(1), 388–393.
2. Кравченко О. С., Салабай А. В. (2023) Роль цифрових трансформацій бізнес-процесів підприємств. *Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут"*, № 26, с. 148–153.
3. Райчева Л. І., Горбаньова В. О. (2024) Цифрова трансформація бізнес-процесів як основна складова формування стратегії розвитку підприємств. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*, № 30.
4. Deloitte. *Global Powers of Retailing 2025*.
5. McKinsey & Company. *State of Grocery Europe 2024: Signs of Hope*.
6. Магазины «АТБ-маркет» сертифицированы за международной системой НАССР. URL: <https://www.atb.ua/section/novini-korporatsiyi-4/article/magazini-torgovelnoyi-merezhi-atb-market-sertifikovani-mizhnarodnoiu-sistemoiu-haccp-4>
7. Statista. *Retail Digitalization Report 2024* (профільний дайджест/розділ про цифровізацію ритейлу). URL: <https://www.statista.com/>